

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 30. lokakuuta 2023
(OR. en)

14921/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0385(NLE)

AELE 39
EEE 36
N 92
ISL 50
FL 30
MI 929
ENV 1220
AVIATION 206

EHDOTUS

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 678 final
Asia:	Ehdotus – NEUVOSTON PÄÄTÖS ETA:n sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta ETA-sopimuksen liitteen XX (Ympäristö) muuttamiseen (Ilmailun päästökauppajärjestelmä)

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 678 final.

Liite: COM(2023) 678 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 30.10.2023
COM(2023) 678 final

2023/0385 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

ETA:n sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta ETA-sopimuksen liitteen XX (Ympäristö) muuttamiseen

(Ilmailun päästökauppajärjestelmä)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä ETA:n sekakomiteassa unionin puolesta esitettävästä kannasta ETA-sopimuksen liitteen XX (Ympäristö) muuttamista koskevan sekakomitean päätöksen suunniteltuun hyväksymiseen

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. ETA-sopimus

Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa, jäljempänä 'ETA-sopimus', taataan Euroopan talousalueen kansalaisille ja talouden toimijoille yhtäläiset oikeudet ja velvollisuudet sisämarkkinoilla. Siinä määrätään neljää vapautta koskevien EU:n säädösten saattamisesta osaksi 30 ETA-maan eli EU:n jäsenvaltioiden, Norjan, Islannin ja Liechtensteinin lainsäädäntöä. ETA-sopimus kattaa lisäksi yhteistyön muilla tärkeillä aloilla, kuten tutkimus ja kehitys, koulutus, sosiaalipolitiikka, ympäristö, kuluttajansuoja, matkailu ja kulttuuri, joita kutsutaan yhteisesti ”sivuaviksi ja horisontaalisiksi” politiikoiksi. ETA-sopimus tuli voimaan 1. tammikuuta 1994. Unioni ja sen jäsenvaltiot ovat ETA-sopimuksen osapuolia.

2.2. ETA:n sekakomitea

ETA:n sekakomitea vastaa ETA-sopimuksen hallinnoinnista. Se on foorumi ETA-sopimuksen toimintaan liittyvää näkemysten vaihtoa varten. Se tekee päätöksensä yksimielisesti, ja päätökset sitovat osapuolia. Vastuu ETA-asioiden koordinoinnista EU:n puolella on Euroopan komission pääsihteeristöllä.

2.3. Suunniteltu ETA:n sekakomitean säädös

ETA:n sekakomitean on tarkoitus hyväksyä ETA:n sekakomitean päätös, jäljempänä 'suunniteltu säädös', joka koskee ETA-sopimuksen liitteen XX (Ympäristö) muuttamista.

Suunnitellun säädöksen tarkoituksena on sisällyttää ETA-sopimukseen direktiivi (EU) 2023/958¹, jossa on kyse ilmailun panoksesta unionin koko talouden laajuisen päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi ja maailmanlaajuisen markkinaperusteisen toimenpiteen asianmukaisesta toteuttamisesta (ETS – ilmailu), sekä päätös (EU) 2023/136², jossa on kyse päästöhyvitysmäärän ilmoittamisesta unioniin sijoittautuneille ilma-alusten käyttäjille maailmanlaajuisen markkinaperusteisen toimenpiteen osalta.

Suunnitellusta säädöksestä tulee osapuolia sitova ETA-sopimuksen 103 ja 104 artiklan mukaisesti.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/958, annettu 10 päivänä toukokuuta 2023, direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse ilmailun panoksesta unionin koko talouden laajuisen päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi ja maailmanlaajuisen markkinaperusteisen toimenpiteen asianmukaisesta toteuttamisesta, EUVL L 130, 16.5.2023, s. 115.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2023/136, annettu 18 päivänä tammikuuta 2023, direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse päästöhyvitysmäärän ilmoittamisesta unioniin sijoittautuneille ilma-alusten käyttäjille maailmanlaajuisen markkinaperusteisen toimenpiteen osalta, EUVL L 19, 20.1.2023, s. 1.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Komissio toimittaa liitteenä olevan ETA:n sekakomitean päätösluonnoksen neuvostolle hyväksyttäväksi unionin kantana. Sen jälkeen kun kanta on hyväksytty, se olisi esitettävä ETA:n sekakomiteassa mahdollisimman pian.

Liitteenä olevassa ETA:n sekakomitean päätösluonnoksessa säädetään, että niiden päästöoikeuksien määrästä, jotka Islanti muutoin myisi huutokaupalla, vähennetään päästöoikeuksia, jotta kyseiset päästöoikeudet voidaan jakaa mahdollisesti ainoastaan vuosina 2025 ja 2026 ilma-alusten käyttäjille sellaisia lentoja varten, jotka lähtevät Islannissa sijaitsevalta lentopaikalta ja saapuvat ETA-alueella, Sveitsissä tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevalle lentopaikalle tai lähtevät ETA-alueella sijaitsevalta lentopaikalta ja saapuvat Islantiin. Tällainen ehdollinen jakaminen tapahtuu tavalla, jolla varmistetaan samalla reitillä toimivien lentoyhtiöiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteen sekä ETA-sopimuksen tavoitteiden, periaatteiden ja muiden määräysten täysi noudattaminen.

Ilma-alusten käyttäjille jaettavien lisäpäästöoikeuksien edellytyksenä on ilmastoneutraaliuden saavuttamiseen tähtäävien toimien nopeuttaminen.

Kertomuksessa, joka komission on määrä antaa vuonna 2026, olisi arvioitava myös Islannin lentoyhteyksiä ja tarkasteltava muun muassa kilpailukykyyn ja hiilivuotoon liittyviä näkökohtia sekä ympäristö- ja ilmastovaikutuksia ja tässä päätösluonnoksessa esitetyjä mukautuksia. Arvioinnin tulokset olisi tarvittaessa otettava huomioon tarkistettaessa direktiiviä 2003/87/EY vuosien 2024–2026 jälkeistä aikaa varten.

Tämä mukautus ylittää sen, mitä voidaan pitää neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2894/94³ tarkoitettuina pelkkinä teknisinä mukautuksina. Näin ollen unionin kannan vahvistaa neuvosto.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”*sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita*”.

Ilmaisu ”*säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia*” käsittää säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se käsittää myös sellaiset välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla mutta jotka ”*voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännösten sisältöön, jonka unionin lainsäätäjä antaa*”.⁴

4.1.2. Soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa

ETA:n sekakomitea on sopimuksella eli ETA-sopimuksella perustettu elin. Säädös, joka ETA:n sekakomitean on määrä antaa, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunniteltu

³ Neuvoston asetus (EY) N:o 2894/94, annettu 28 päivänä marraskuuta 1994, Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä, EYVL L 305, 30.11.1994, s. 6.

⁴ Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

säädös on sitova kansainvälisen oikeuden nojalla ETA-sopimuksen 103 ja 104 artiklan mukaisesti.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita. Ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on sen vuoksi SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta yhdessä neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94 1 artiklan 3 kohdan kanssa.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla, luettuna yhdessä neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94 1 artiklan 3 kohdan kanssa, annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti osaksi ETA-sopimusta otettavan EU:n lainsäädännön aineellisen oikeusperustan perusteella.

Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

4.2.2. Soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa

Koska sekakomitean päätöksellä otetaan direktiivi (EU) 2023/958 yhdessä päätöksen (EU) 2023/136 kanssa osaksi ETA-sopimusta, on aiheellista käyttää samaa aineellista oikeusperustaa myös tähän neuvoston päätökseen. Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 192 artiklan 1 kohta.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 192 artiklan 1 kohta luettuna yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94 1 artiklan 3 kohdan kanssa.

5. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Koska ETA:n sekakomitean säädöksellä muutetaan ETA-sopimuksen liitettä XX (Ympäristö), on aiheellista julkaista säädös *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen jälkeen kun se on hyväksytty.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

ETA:n sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta ETA-sopimuksen liitteen XX (Ympäristö) muuttamiseen

(Ilmailun päästökauppajärjestelmä)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 192 artiklan 1 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 28 päivänä marraskuuta 1994 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94⁵ ja erityisesti sen 1 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Sopimus Euroopan talousalueesta⁶, jäljempänä 'ETA-sopimus', tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.
- (2) ETA-sopimuksen 98 artiklan mukaan ETA:n sekakomitea voi päättää muuttaa muun muassa ETA-sopimuksen liitettä XX (Ympäristö).
- (3) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/958⁷ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2023/136⁸ olisi otettava osaksi ETA-sopimusta.
- (4) Sen vuoksi olisi muutettava ETA-sopimuksen liitettä XX (Ympäristö).
- (5) Unionin kannan ETA:n sekakomiteassa olisi näin ollen perustuttava liitteenä olevaan päätösluonnokseen,

⁵ EYVL L 305, 30.11.1994, s. 6.

⁶ EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/958, annettu 10 päivänä toukokuuta 2023, direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse ilmailun panoksesta unionin koko talouden laajuisen päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi ja maailmanlaajuisen markkinaperusteisen toimenpiteen asianmukaisesta toteuttamisesta (EUVL L 130, 16.5.2023, s. 115).

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2023/136, annettu 18 päivänä tammikuuta 2023, direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse päästöhyvitysmäärän ilmoittamisesta unioniin sijoittautuneille ilma-alusten käyttäjille maailmanlaajuisen markkinaperusteisen toimenpiteen osalta (EUVL L 19, 20.1.2023, s. 1).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

ETA:n sekakomiteassa unionin puolesta esitettävä kanta ETA-sopimuksen liitteen XX (Ympäristö) ehdotettuun muuttamiseen perustuu tähän päätökseen liitettyyn ETA:n sekakomitean päätösluonnokseen.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*